

CORTESIA D'ALBERT SERRA

>> Albert Serra
(Banyoles, 1975).

Albert Serra, un cineasta lliure i a contracorrent

La seva radicalitat creativa porta el cinema a l'origen per reformular-lo de cap a peus

Pocs cineastes han irromput amb tanta força mediàtica del no-res i provoquen tantes reaccions dispars com Albert Serra, un director de cinema únic, amb una personalitat tan marcada que sovint fins i tot eclipsa la seva obra.

JORDI CAMPS > TEXT

>> Crespià, the film not the village (2003). Cartell del primer llargmetratge d'Albert Serra.

I rònic, genial, provocador, arrogant, pretensions... però, sobretot, lliure: són alguns dels adjectius amb els quals es pot qualificar l'Albert Serra cineasta, i l'Albert Serra personatge, perquè la forta personalitat volgutament transgressora –a la manera del seu idolatrat Salvador Dalí– d'aquest *enfant terrible* que va irrompre no fa ni deu anys a l'escena cinematogràfica sovint fins i tot eclipsa la seva pròpia obra. Sortit del no-res, va emergir mediàticament amb força amb una pel·lícula, *Crespià, the film not the village* (2003), que curiosament no es va estrenar comercialment, a excepció de projeccions ocasionals com la que va tenir lloc al cinema Truffaut de Girona, amb gran èxit de públic. Malgrat el seu ressò mediàtic, el film, barreja de documental rural i costumista i de musical *freak*, ningú no el recordaria si no fos per l'èxit posterior dels seus següents llargmetratges.

Major transcendència, en tots els sentits, va tenir tres anys després *Honor de cavalleria* (2006), pel·lícula amb la qual no només va reprendre a la perfecció el caràcter quixotesca dels seus personatges,

sinó que va fer un pas endavant, ferm i amb marcada personalitat, per transcendir en el panorama cinematogràfic. La seva aposta, amb què clarament volia refermar la seva autoria, no podia ser més transgressora: un retorn convençut al primitivisme, i sense passar pel sedàs del postmodernisme. Així, amb aquesta mena de versió apòcrifa del clàssic de Cervantes *El Quixot*, un pot identificar clarament el decàleg estilístic del seu autor: a grans trets, obres minimalistes marcades pels silencis, per la llarga durada dels plans i per la manera com hi interve-

>> Fotograma d'El cant dels ocells (2008).

CORTESIA D'ALBERT SERRA

***Crespià, the film not the village* (2003)
no es va estrenar comercialment, a excepció
de projeccions ocasionals amb gran èxit de públic**

nen els seus personatges (com figures). Només cal esmentar que en els cent minuts de metratge d'*Honor de cavalleria* hi ha tan sols vint escenes, en les quals l'absència de relat i quasi de diàlegs es converteix ja en marca de la casa. Pel que fa als personatges, semblen immersos en una mena de viatge espiritual o de contemplació en què tant ells com el paisatge van prenent relleu a mesura que aquest esdevé cada cop més abstracte. Cal remarcar que aquesta agosarada proposta va ser rebuda de forma entusiasta per una part influent de la comunitat cinèfila i la crítica especialitzada, liderada per la revista *Cahiers du Cinéma* (que la va considerar una de les deu millors pel·lícules d'aquell any). Mentre que a casa nostra se'n va parlar més que no pas va vendre entrades, a França es va mantenir en cartell durant dos anys.

Posteriorment, amb *El cant dels ocells* (2008), Albert Serra va decidir reinterpretar la tradició popular posant èmfasi en allò mític i icònic de les figures dels Tres Reis Mags. Aquí els seus trets estilístics es repeteixen i, fins i tot, es depuren de tal manera que la seva proposta va ser titllada per molts de radical. El director admet que entre altres propòsits artístics el que pretenia era trencar fronteres entre el real i el fictici, el ridícul i el sublim, el simbòlic i el terrenal. El problema és que, malgrat que el film és farcit d'imatges poderoses i moments realment sublimes (l'epifania al ritme de les notes de Pau Casals, sense anar més lluny), en conjunt pesen massa el seguit de seqüències encadenades que són pura abstracció i la reducció al mínim dels mínims de la narració. Per sorpresa de més d'un, la pel·lícula va ser guardonada amb el premi Gaudí al millor llargmetratge.

Inquiet i polifacètic, a més de la seva producció cinematogràfica i de diversos curtmetratges, Serra ha filmat una sèrie de televisió, *Els noms de Crist* (pensada per a l'exposició «Esteu a punt per a la televisió?», del MACBA, i presentada al Festival de Locarno 2011), i ha dirigit dues obres de teatre, *Pulgasari* (2010) i *Més enllà dels Alps* (2011). Actualment està rodant una nova versió apòcrifa d'un mite; bé, en aquest cas, dos en un: Dràcula i Casanova. En paraules de Serra, *Història de la meua mort* (2011), que s'ha començat a filmar a Romania i

CORTESIA D'ALBERT SERRA

França aquest setembre, «serà un viatge des del món lleuger de Casanova, d'aquell final del XVIII, un segle de bojos, al món obscur i esotèric, romàntic i bromós del XIX de Dràcula. I tota aquella transformació es farà a través de la sensualitat».

De ben segur que, com la resta de la seva filmografia, el nou projecte de Serra aixecarà reaccions dispars. Però el que ningú no li pot negar a aquest cineasta, lliure i a contracorrent, és que és dels pocs que pot lluir les seves obres, rodades en català, en l'àmbit internacional i amb una repercussió que molts ja voldrien.

>> *Honor de cavalleria* (2006).

Jordi Camps és periodista i crític de cinema.

>> *Albert Serra i els actors d'El cant dels ocells* (2008).

ROMAN VIVIAN

Amb *Honor de cavalleria* (2006) va reprendre el caràcter quixotesco dels seus personatges fent un pas endavant per transcendir en el panorama cinematogràfic